

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 14. oktobar 2011.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 14. oktobra 2011.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO PEDESET DEVETOM ZAHTJEVU OPTUŽENOG U VEZI S
KRŠENJEM OBAVEZE OBJELODANJIVANJA**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Pedeset devetom zahtjevu u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja", podnesenom 28. septembra 2011. na javnoj osnovi s povjerljivim dodacima (dalje u tekstu: Zahtjev) i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Argumentacija

1. Optuženi u Zahtjevu iznosi argument da je tužilaštvo prekršilo pravilo 68 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) kada je 1. septembra 2011. objelodanilo izjavu jednog komandanta, bosanskog Muslimana, iz Zvornika od 31. avgusta 1996. (dalje u tekstu: Izjava) i kada je 26. septembra 2011. objelodanilo 49 predmeta za koje optuženi tvrdi da se odnose na vjerodostojnost svjedoka KDZ523 (dalje u tekstu: Dokumenti u vezi s KDZ523).¹ On traži konkretan zaključak u vezi s tim da je tužilaštvo prekršilo svoju obavezu objelodanjivanja u odnosu na ovo odgođeno objelodanjivanje.²
2. Optuženi tvrdi da Izjava sadrži "materijal oslobađajuće prirode" pošto potvrđuje da su prije izbijanja rata u aprilu 1992. Muslimani organizovali oružane grupe u Zvorniku koje su posjedovale vatreno i drugo oružje.³ Optuženi tvrdi da je Izjava objelodanjena nakon što su svjedoci KDZ064, KDZ555, KDZ340, KDZ029 i Dragan Vidović svjedočili o događajima u Zvorniku i da mu je nanesena šteta utoliko što nije mogao od svjedoka tražiti da iznesu oslobađajuće informacije sadržane u Izjavi.⁴ Osim toga, optuženi tvrdi da mu je nanesena šteta zato što Izjavu nije mogao uključiti u svoju odbrambenu strategiju u pretpretresnoj fazi.⁵
3. Što se tiče Dokumenta u vezi s KDZ523, optuženi konstatuje da je Vijeće već zaključilo da je tužilaštvo "neopravdano kasno odbrani objelodanilo identitet i izjave

¹ Zahtjev, par. 1-2.

² Zahtjev, par. 1,7.

³ Zahtjev, par. 3.

⁴ Zahtjev, par. 3-4.

⁵ Zahtjev, par. 4.

svjedoka KDZ523".⁶ On tvrdi da mu je nanesena šteta odgođenim objelodanjivanjem Dokumentata u vezi s KDZ523 pošto ih nije mogao koristiti s drugim svjedocima koji su svjedočili o događajima u Prijedoru, dobiti informacije koje su u njima sadržane ili uključiti njihov sadržaj u svoju odbrambenu strategiju u prepretnoj fazi postupka.⁷ Optuženi traži da se donese konkretan zaključak o tome da je tužilaštvo prekršilo pravilo 68 Pravilnika u odnosu na objelodanjivanje Izjave i Dokumentata u vezi KDZ523.⁸ Isto tako, on zadržava pravo da podnese konsolidovani zahtjev da se ponovo pozovu svjedoci kad tužilaštvo okonča svoj dio izvođenja dokaza koji se odnose na opštine.⁹

4. Tužilaštvo je 7. oktobra 2011. dostavilo povjerljivi "Odgovor tužilaštva na Karadžićev Pedeset deveti zahtjev za odluku o kršenju obaveze objelodanjivanja" (dalje u tekstu: Odgovor). Ono tvrdi da bi Zahtjev trebalo odbaciti na osnovu toga što optuženi nije uspio da pokaže da se pravilo 68 Pravilnika odnosi na Izjavu.¹⁰ Tužilaštvo navodi da činjenica da su neki Muslimani u Zvorniku posjedovali oružje i organizovali oružane snage nije oslobađajuća, već samo "uzgredna posljedica oružanog sukoba" budući da ne ukazuje na nevinost optuženog niti dovodi u pitanje argumente tužilaštva u odnosu na događaje u opštini Zvornik za koje se optuženi tereti.¹¹

5. Tužilaštvo takođe tvrdi da optuženi, u svakom slučaju, nije pokazao da mu je nanesena šteta u odnosu na odgođeno objelodanjivanje Izjave budući da je "detaljno unakrsno ispitao svjedoke o Zvorniku u vezi s naoružavanjem nekih Muslimana".¹² Osim toga, tužilaštvo zapaža da optuženi informacije iz Izjave nije uspio dobiti od Petka Panića, koji je o svom učešću u razoružavanju Muslimana svjedočio 19. i 20. septembra 2011., nakon što je Izjava objelodanjena optuženom, kao i to da optuženi zadržava pravo da Izjavu uvede tokom svog iznošenja dokaza.¹³ Nadalje, tužilaštvo tvrdi da se optuženom u interesu sudske ekonomičnosti "treba naložiti da u isto vrijeme objasni navedeno kršenje, navede konkretnu štetu koja mu je nanesena i zatraži sva prateća

⁶ Zahtjev, par. 5, gdje se poziva na Odluku po Zahtjevu optuženog za izmjenu odgođenog objelodanjivanja: svjedoci KDZ320, KDZ546, KDZ523 I KDZ532, 23. septembar 2011., povjerljivo (dalje u tekstu: Odluka o odgođenom objelodanjivanju).

⁷ Zahtjev, par. 6.

⁸ Zahtjev, par. 1-2, 7.

⁹ Zahtjev, par. 8.

¹⁰ Odgovor, par. 1-2.

¹¹ Odgovor, par. 4-5.

¹² Odgovor, par. 6.

¹³ Odgovor, par. 6.

pravna sredstva" umjesto što traži da zadrži pravo da ponovo pozove svjedoke na osnovu toga što je prekršeno pravilo 68.¹⁴

6. Što se tiče Dokumenta u vezi KDZ523, tužilaštvo tvrdi da Vijeće treba da odbije da donese deklaratorni zaključak s obzirom na propust optuženog da "dokaže da mu je nanesena bilo kakva šteta koju Pretresno vijeće već nije uklonilo", kao i činjenicu da je "tužilaštvo priznalo i obrazložilo kršenje".¹⁵ Tužilaštvo napominje da je postupilo u dobroj vjeri, mada je vjerovatno pogriješilo u vezi s odgođenim objelodanjivanjem identiteta svjedoka KDZ523.¹⁶ Nadalje, ono tvrdi da je Vijeće već uklonilo svaku štetu koja je nastala ovim propustom i odgođenim objelodanjivanjem pošto je svjedočenje svjedoka KDZ523 odgođeno do poslije zimskog raspusta 2011. kako bi se optuženom i njegovom timu dalo dovoljno vremena da pregledaju Dokumentu u vezi s KDZ523.¹⁷ Osim toga, tužilaštvo se poziva na nedavnu odluku Vijeća u kojoj je ono zaključilo da nema potrebe da donosi deklaratorni zaključak da je optuženi prekršio nalog Vijeća kada je postojanje kršenja priznato i obrazloženo.¹⁸

II. Mjerodavno pravo

7. Član 68 Pravilnika predviđa trajnu obavezu tužilaštva da "objelodani sve materijale koji po njegovim stvarnim saznanjima mogu upućivati na nevinost, odnosno ublažiti krivicu optuženog ili uticati na vjerodostojnost dokaza optužbe".¹⁹ Da bi se utvrdilo da je tužilaštvo prekršilo ovu obavezu, optuženi mora "iznijeti *prima facie* dokaze o mogućem ekskulpatornom ili ublažujućem karakteru" navedenog materijala.²⁰

8. Vijeće ponavlja da, bez obzira na internu praksu tužilaštva, postoji jasna obaveza da se "što je prije moguće" objelodani potencijalno ekskulpatorni materijal i da se "trajnost obaveze odnosi samo na činjenicu da nakon dostave novog materijala tužilaštvu,

¹⁴ Odgovor, par. 7.

¹⁵ Odgovor, par. 1.

¹⁶ Odgovor, par. 8-11.

¹⁷ Odgovor, par. 12, gdje se poziva na Odluku o odgođenom objelodanjivanju, par. 22.

¹⁸ Odgovor, par. 14, gdje se poziva na Odluku o izboru predmeta za DNK analizu, 23. septembar 2011., str. 6.

¹⁹ Odluka po Zahtjevu optuženog da se odrede rokovi za objelodanjivanje, 1. oktobar 2009., par. 19, gdje se poziva na Drugostepenu presudu u predmetu *Tužilac protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, 29. juli 2004., par. 267.

²⁰ *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza*, predmet br. IT-95-14/2-A, Presuda, 17. decembar 2004., par. 179.

[Vijeće] mora ocijeniti da li je materijal potencijalno oslobađajući i shodno tome ga objelodaniti".²¹

9. Pravilo 68 predviđa da Pretresno vijeće može, *proprio motu*, ili na zahtjev jedne od strana u postupku, odlučiti o tome kakve sankcije će primijeniti protiv strane u postupku koja ne ispuni obavezu objelodanjivanja na osnovu Pravilnika. Prilikom razmatranja (eventualnog) primjerenog pravnog sredstva, vijeće mora ispitati da li je odbrani nanesena ikakva šteta relevantnom povredom pravila.²²

III. Diskusija

10. Nakon što je pregledalo Izjavu, Vijeće napominje da se u njoj doista govori o tome da su Muslimani u Zvorniku do 8. aprila 1992. već imali oružje, kao i o činjenici da su do 9. aprila 1992. već formirali oružane grupe.²³ Mada Izjava ne upućuje na to da se to organizovanje muslimanskih snaga dogodilo neposredno nakon što su bosanski Srbi napali Zvornik 8. aprila 1992., stepen u kojem je muslimansko stanovništvo u Zvorniku i oko njega bilo naoružano u to vrijeme relevantno je za optužbe protiv optuženog, tako da su informacije sadržane u Izjavi u tom smislu potencijalno oslobađajuće. Vijeće napominje da je Izjava objelodanjena optuženom tek 1. septembra 2011., mada potiče iz 1996. Vijeće, stoga, smatra da je tužilaštvo prekršilo svoju obavezu na osnovu pravila 68 Pravilnika zato što nije što je prije moguće objelodanilo Izjavu.

11. Mada je tužilaštvo prekršilo svoje obaveze objelodanjivanja na osnovu pravila 68 Pravilnika kada je kasno objelodanilo Izjavu, Vijeće smatra da tim kršenjem optuženom nije nanesena šteta. Pri donošenju tog zaključka Vijeće je pregledalo Izjavu i uočilo da je njen sadržaj ograničene dužine i da nije toliko značajan da bi njeno neobjelodanjivanje štetno uticalo na opšte pripreme optuženog za suđenje ili na njegov pristup unakrsnom ispitivanju svjedoka. Vijeće napominje da je optuženi već unakrsno ispitao svjedoke u vezi s naoružavanjem Muslimana u Zvorniku i primjećuje da je imao priliku da od svjedoka Petka Panića dobije odgovarajuće informacije, ali je tu priliku propustio.²⁴

²¹ Odluka po Zahtjevu tužilaštva za ponovno razmatranje odluke Pretresnog vijeća od 11. novembra 2010., 10. decembar 2010., par. 11.

²² Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*, par. 179; Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*, par. 268.

²³ Zahtjev, povjerljivi Dodatak A, str. 5-7.

²⁴ Pretres, T. 1331-1338. 1347-1350 (21. april 2010.); T. 17334-17336 (17. avgust 2011.), T. 17499-17504, 17585 (19. avgust 2011.).

12. Što se tiče Dokumentata u vezi sa svjedokom KDZ523, mada su objelodanjeni kao "materijal koji potpada pod odredbe pravila 68 ili je potencijalno relevantan za tezu odbrane", optuženi nije *prima facie* pokazao moguću oslobađajuću ili ublažujuću prirodu svakog od tih dokumenata. Stoga, Vijeće nije u poziciji da ocijeni da li je tužilaštvo objelodanilo sve ili neke od tih dokumenata ili nije, što je u suprotnosti s pravilom 68. Vijeće je ranije privremeno prekinulo postupak ili je u ovom slučaju odgodilo svjedočenje jednog svjedoka kako bi optuženom omogućilo da pregleda neposredno objelodanjeni materijal bez obzira na to da li tim objelodanjivanjem tužilaštvo krši svoje obaveze objelodanjivanja ili ne.²⁵ Vijeće je odgodom svjedočenja svjedoka KDZ523 već preduzelo mjere za ublažavanje eventualne štete nastale kasnim objelodanjivanjem materijala koji se odnosi na svjedoka KDZ523 i uzelo na znanje posljedice koje taj propust ima na optuženog.²⁶

13. Vijeće ne vidi osnovanost prijedloga tužilaštva da bi optuženom trebalo naložiti da podnese zahtjeve koji se odnose na kršenje obaveze objelodanjivanja i zahtjeve da se istovremeno ponovo pozovu svjedoci. Moguće je da će optuženi, pri okončanju zasebnog dijela iznošenja dokaza tužilaštva, zauzeti stav o tome da li postoji valjan razlog da se taj svjedok ponovo pozove.

IV. Dispozitiv

14. Iz gorenavedenih razloga, Pretresno vijeće, na osnovu pravila 54, 68 i 68bis Pravilnika, ovim:

- a) Većinom glasova, uz suprotno mišljenje sudije Kwona,²⁷ djelimično **ODOBRAVA** Zahtjev, i zaključuje da je tužilaštvo prekršilo pravilo 68 Pravilnika u vezi sa kasnim objelodanjivanjem Izjave; i
- b) **ODBIJA** Zahtjev u svim drugim aspektima.

²⁵ Pretres, T. 11474-11476 (10. februar 2011.); Odluka po Zahtjevu optuženog za četvrto odgađanje postupka, 16. februar 2011., par. 7; Odluka po Zahtjevu optuženog za peti privremeni prekid postupka, 17. mart 2011., par. 9; Odluka o odgođenom objelodanjivanju, par. 24.

²⁶ Odluka o odgođenom objelodanjivanju, par. 22-24.

²⁷ Sudija Kwon se poziva na svoje Djelimično suprotno mišljenje u Odluci po Zahtjevima optuženog broj 37-43 u vezi s kršenjem odredbi pravila o objelodanjivanju i Djelimično suprotno mišljenje sudije Kwona, 29. mart 2011. Dok se sudija Kwon slaže s većinom da je postojalo kršenje pravila 68 Pravilnika, pošto optuženom nije nanesena šteta, on smatra da bi se zahtjev trebao u cijelosti odbiti.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna engleska verzija.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 14. oktobra 2011.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]